

Advies van het Comité van de Regio's over de „Mededeling van de Commissie ‘Bouwen aan een solidair Europa’”

(2000/C 317/15)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien de Mededeling van de Commissie „Bouwen aan een solidair Europa” (COM(2000) 79 def.);

gezien het besluit van zijn bureau van 2 juni 1999 om overeenkomstig artikel 265, vijfde alinea, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap een advies op te stellen over dit onderwerp en commissie 5 met de voorbereidende werkzaamheden te belasten;

gezien het op 18 april 2000 door commissie 5 goedgekeurde ontwerpadvies (CDR 84/2000 rev. 1) [rapporteur: mevrouw Hanham (GB/EVP)];

overwegende dat deze Mededeling is opgesteld met het oog op de buitengewone Europese Raad van Lissabon;

overwegende dat deze Mededeling deel uitmaakt van een reeks van drie mededelingen, gewijd aan solidariteit, sociale trends en werkgelegenheid, die de aandacht vestigen op de komende acties ter verwezenlijking van het gemeenschappelijk streven naar verbetering van het concurrentievermogen en de samenhang in de Unie,

heeft tijdens zijn 34e zitting van 14 en 15 juni 2000 (vergadering van 14 juni) het volgende advies goedgekeurd.

Het Comité van de Regio's,

1. is ingenomen met de Mededeling en het daarin gepresenteerde initiatief om de bestaande economische en maatschappelijke structuren een meer solidair karakter te verlenen. De Commissie geeft zo gehoor aan de hoge verwachtingen van het Parlement, NGO's, de sociale partners en lokale en regionale overheden;

2. verheugt zich over het belangrijke feit dat de Commissie erkent dat de verantwoordelijkheid voor de strijd tegen sociale uitsluiting in de eerste plaats bij de lidstaten en de nationale, regionale en plaatselijke overheden ligt;

3. wijst met klem op de essentiële rol die bij de tenuitvoerlegging van de maatregelen ter verwezenlijking van deze doelstellingen voor de lokale en regionale autoriteiten is weggelegd als

— overheden van gemeenschappen en hoofdrolspelers in plaatselijke rehabilitatiepartnerschappen waarin zowel lokale overheden en instellingen voor gezondheidszorg en misdaadbestrijding, als maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties vertegenwoordigd zijn;

— instanties die diensten voor alle burgers in de samenleving verlenen of mogelijk maken;

— drijfkracht achter economische bedrijvigheid en werkgelegenheid;

— werkgevers;

— verstrekkers van lokale voorlichting en opdrachtgevers van onderzoek.

4. erkent dat sociale uitsluiting een meerdimensionaal probleem is (pt. 2.2) dat niet alleen te maken heeft met werkloosheid en toegang tot de arbeidsmarkt, maar zich ook manifesteert op gebieden zoals onderwijs (met inbegrip van kennis van informatietechnologieën), gezondheidszorg, milieu, huisvesting, cultuur, toegang tot basisrechten en gezinssteun. Bij al deze gebieden zijn lokale en regionale overheden actief betrokken, vaak in partnerschap met andere overheidsinstanties, instellingen, maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties;

5. gaat ermee akkoord dat het beleid ter bestrijding van sociale uitsluiting gericht moet zijn op gelijke kansen voor iedereen (pt. 2.2), maar wijst er tegelijkertijd op dat het vooral van belang is gelijke toegang tot kwalitatief hoogstaande diensten te waarborgen;

6. onderschrijft de doelstelling om iedereen toegang te verschaffen tot de kennismaatschappij en beklemtoont dat lokale en regionale overheden o.m. tot taak hebben dienstverlening voor alle groepen in de samenleving

- toegankelijk te maken en de dienstverlening op hun gebied vanuit een ruime visie te benaderen door gebruik te maken van informatie- en communicatietechnologieën die doeltreffendere interactie met de burgers mogelijk maken, deelname aan ontspannings- en culturele activiteiten vergemakkelijken, actief burgerschap aanmoedigen en mensen in staat stellen aan democratische besluitvormingsprocessen deel te nemen;
7. is ermee ingenomen dat in de Mededeling wordt erkend dat de uitdaging er niet alleen in bestaat mensen die sociaal uitgesloten zijn of dreigen te worden, beter bij te staan, maar dat het ook van cruciaal belang is de structurele barrières te slechten die sociale insluiting voorkomen. Zo kan het aantal slachtoffers van sociale uitsluiting worden teruggedrongen;
8. valt het in de Mededeling en in de Conclusies van de Raad van Lissabon verwoorde streven bij de bevordering van de sociale integratie of „insluiting” een vaste plaats te geven in het beleid van de lidstaten op het vlak van werkgelegenheid, onderwijs en opleiding, gezondheidszorg en huisvesting;
9. onderschrijft het voorstel dat alle bestuursniveaus (lokaal, nationaal en Europees) beleidsmaatregelen in een vroeg stadium van hun ontwikkeling op hun doeltreffendheid in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting moeten toetsen;
10. erkent het belang van de volgende vier door de Commissie voorgestelde algemene doelstellingen die gericht zijn op:
- een intensievere pro-actieve benadering van sociale insluiting. Meer specifiek zou de problematiek rond sociale insluiting in het EU-beleid kunnen worden geïntegreerd;
 - gemeenschappelijke indicatoren van sociale uitsluiting en sociale insluiting. Aan de hand van dergelijke indicatoren kunnen tendensen en beleidsmaatregelen worden geanalyseerd en gevolgd;
 - een voor iedereen toegankelijke kennismaatschappij;
 - meer economische groei. Dankzij de voor de volgende tien jaar voorspelde economische groei zullen middelen vrijkomen waarvan goed gebruik dient te worden gemaakt.
- In verband met deze doelstellingen is het van belang dat:
- nationale, lokale en regionale indicatoren worden uitgewerkt om de gegevens van deze bestuursniveaus op Europees niveau te kunnen vergelijken;
 - op alle niveaus vaardigheden worden ontwikkeld om de gemeenschappelijke indicatoren te gebruiken en te interpreteren;
 - wordt verzekerd dat de economische groei gebaseerd is op de beginselen van duurzame ontwikkeling, waarbij rekening wordt gehouden met milieu- en sociale overwegingen;
11. wijst erop dat de volgende factoren de ontwikkeling van gemeenschappelijke indicatoren voor de lidstaten zullen vergemakkelijken:
- uitwisseling van informatie tussen alle bestuursniveaus (lokaal, regionaal, nationaal en Europees);
 - de ontwikkeling van indicatoren voor het leggen van dwarsverbanden;
 - de ontwikkeling van (niet alleen nationale maar ook) lokale en regionale indicatoren;
 - deelname van lokale en regionale overheden aan de ontplooiing van dit initiatief (lokale en regionale overheden beschikken over aanzienlijke kennis en ervaring die van nut kan zijn bij het ontwikkelen van gemeenschappelijke indicatoren van sociale uitsluiting en insluiting; aldus kan ook met lokale en regionale omstandigheden rekening worden gehouden);
 - de ontwikkeling van vaardigheden zodat wordt verzekerd dat lokale en regionale overheden, alsmede andere instellingen en organisaties, in staat zijn de gegevens van de indicatoren te interpreteren en te gebruiken (hierbij zij verwezen naar het Vijfde kaderprogramma waarbinnen een belangrijke actie gericht is op „verhoging van het menselijk onderzoekspotentieel en verdieping van de fundamentele kennis op sociaal-economisch gebied”);
- en verzoekt de Commissie met name vertegenwoordigers van lokale en regionale overheden formeel te betrekken bij de uitwerking van dit initiatief;
12. erkent dat, aangezien werk in de meeste gevallen een uitweg uit de sociale uitsluiting biedt, er in passende sociale bescherming moet worden voorzien voor degenen die niet aan de arbeidsmarkt kunnen deelnemen of die periodes van werkloosheid afwisselen met laagbetaalde baantjes;
13. is het ermee eens dat er zich zowel in plattelands- als in stedelijke gebieden tendensen naar sociale uitsluiting voordoen (pt. 2.3.4) en beveelt daarom aan dat in de Mededeling wordt aangegeven dat de vier algemene doelstellingen zowel in rurale als in stedelijke gebieden door de lidstaten en de EU moeten worden nagestreefd;
14. valt de Commissie bij dat „discriminatie en vreemdelingenhaat het gevaar voor sociale uitsluiting nog doen toenemen” (pt. 2.2) en beveelt aan dat de volgende kwesties in de Mededeling aan de orde worden gesteld:
- taalproblemen als hinderpaal voor sociale insluiting;
 - het belang van toegang tot hoogwaardige gezondheidszorg, onderwijs, opleiding en sociale bescherming voor asielzoekers en vluchtelingen;

- de noodzaak dit initiatief ook te laten gelden voor asielzoekers en vluchtelingen als groep binnen de samenleving;
15. gaat ermee akkoord dat het programma meer aandacht moet schenken aan de genderaspecten van sociale uitsluiting (pt. 5.2.1) en beveelt aan dat er in dit verband in de Mededeling wordt verwezen naar de specifieke behoeften van eenoudergezinnen, alsmede naar uitsluiting door discriminatie op basis van ras, leeftijd, handicap, godsdienst, geloof of seksuele geaardheid, gelet op het op 25 november 1999 gepubliceerde pakket anti-discriminatiemaatregelen. Het Handvest van grondrechten zou, ingeval het wordt goedgekeurd, het meest geschikte juridische instrument zijn om alle vormen van discriminatie op te sporen;
16. is het ermee eens dat jongeren op grote schaal basisvaardigheden moeten kunnen opdoen (pt. 4), maar zou graag zien dat ook wordt verwezen naar de behoeften van ouderen, niet alleen op het gebied van informatie- en communicatietechnologieën maar ook op dat van passende sociale bescherming en gezondheidszorg (Het Comité van de Regio's pleit in zijn advies CDR 442/98⁽¹⁾ over „1999 — Internationaal jaar van de ouderen” (Keymer/Haijanen) voor een positieve benadering waarbij ouderen in staat worden gesteld langer een actief bestaan te lijden; dit is o.m. mogelijk door flexibele regelingen om geleidelijk aan uit een voltijdse baan te stappen en de overgang naar het pensioen te vergemakkelijken, veelomvattende strategieën die gericht zijn op flexibel werken en bijscholing, levenslang leren, behoud van inkomen, huisvesting, zorgverlening en participatie, proactieve maatregelen ter bestrijding van discriminatie, bevordering van een positieve benadering en insluiting van ouderen, positievere beeldvorming over ouderen in de samenleving en solidariteit tussen de generaties). Het Comité zou in deze context graag zien dat de aandacht wordt gevestigd op de steun die lokale en regionale overheden aan burgers van alle leeftijden bieden. Deze overheden zorgen er namelijk voor dat de verschillende generaties aan het economische en sociale leven kunnen deelnemen. In dit kader moet er ook plaats zijn voor solidariteit tussen de generaties;
17. stelt voor dat de Commissie, om goede praktijkvoorbeelden op te sporen en uit te wisselen:
- een Europese databank met goede praktijkvoorbeelden ter bevordering van sociale insluiting opzet, die ook een databank van nationale, lokale en regionale indicatoren omvat;
 - het Comité van de Regio's raadpleegt over de structuur van deze databank;
 - deze databank voedt met gegevens en statistieken van verenigingen van lokale en regionale overheden in de lidstaten;
 - een open coördinatiemethode toepast door een combinatie van nationaal en regionaal beleid, d.m.v. specifieke doelstellingen en maatregelen, rekening houdende met nationale en regionale verschillen, zoals aanbevolen in de Conclusies van de Raad van Lissabon;
18. dringt erop aan dat de lokale en regionale overheden in de werkgroep op hoog niveau inzake sociale bescherming vertegenwoordigd zijn en betrokken worden bij de vaststelling van gemeenschappelijke indicatoren;
19. doet een beroep op de Europese Commissie om de in dit advies behandelde onderwerpen in alle maatregelen die haar voor ogen staan te laten meespelen — ook in een eventueel actieprogramma — in overeenstemming met de onderhavige mededeling en de Conclusies van de Raad van Lissabon;
20. verzoekt de Raad en het Europees Parlement een bijdrage te leveren tot een passende erkenning van de rol van de lokale en regionale overheden op dit gebied.

(¹) PB C 374 van 23.12.1999, blz. 36.

Brussel, 15 juni 2000.

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Jos CHABERT